

PRAKSISOVERSIGT · FORSIKRINGSRET

Praksisoversigt over identifikationsregler i forsikring (FAL § 19)

Hvorfor § 19 ikke er identifikationsreglen – FAL § 85, forsikringsbetingelserne og kravet om »særlige grunde«

Version 2 · Opdateret 16. jul. 2026 · 12 afgørelser · 2004-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Denne oversigt behandler identifikation mellem forsikringstageren og husstandens øvrige medlemmer – spørgsmålet om, hvornår en ægtefælles, samlevers eller et hjemmeboende barns forsætlige eller groft uagtsomme adfærd fjerner den uskyldige sikredes dækning. Undersøgelsen af retsgrundlaget viser, at emnet ofte henføres til en forkert bestemmelse: **forsikringsaftalelovens § 19 er ikke en identifikationsregel**, men en undtagelse til § 18 for skadevoldere under 14 år, utilregnelige og nødhandlinger. Den eneste lovbestemte identifikationsregel er **§ 85**, hvorefter §§ 18 og 19 »også gælder, hvis forsikringsbegivenheden fremkaldes af den sikredes med ham samlevende ægtefælle« – og § 19 indgår kun i billedet, fordi § 85 henviser til den, med den modsatte virkning af den antagne: § 19 *bevarer* dækningen. Praksis er sparsom på domstolsniveau, men Vestre Landsret har fastslået hovedreglen om, at identifikation mellem flere sikrede kun sker, hvis »særlige grunde taler derfor«, mens Ankenævnet for Forsikring viser, at den praktisk vigtigste identifikation – med hjemmeboende børn – slet ikke hviler på loven, men på forsikringsbetingelserne.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** FAL § 19 er ikke en identifikationsregel – den undtager tværtimod fra § 18's dækningsbortfald, når skadevolderen var under 14 år, manglede evnen til at handle fornuftsmæssigt eller handlede forsvarligt for at afværge skade.
- 02** Den eneste lovbestemte identifikationsregel i forsikringsaftaleloven er § 85: reglerne i §§ 18 og 19 gælder også, hvis forsikringsbegivenheden fremkaldes af den sikredes med ham samlevende ægtefælle.
- 03** § 19 indgår i identifikationen alene via § 85's henvisning – og virkningen er pro-sikret: var ægtefællen utilregnelig, bevares dækningen.
- 04** § 85 identificerer kun med ægtefællen – ikke med samlever, hjemmeboende barn, loggerende, lejer eller andre husstandsmedlemmer.
- 05** § 85 forudsætter faktisk samliv; er samlivet ophævet, falder bestemmelsens anvendelse bort efter sin egen ordlyd.

- 06 § 85 står blandt lovens brandforsikringsregler, og selskaberne påberåber sig den derfor kun analogt uden for brandforsikring – sådan som Tryg gjorde det på en familieforsikring i AK 84866.
- 07 Hvor der er flere sikrede, sker der efter Vestre Landsrets praksis kun identifikation, hvis »særlige grunde taler derfor« – ophævet samliv og separation udelukker sådanne særlige grunde.
- 08 Forsikringsaftaleloven er efter § 3 deklaratorisk, og § 85 er ikke erklæret ufravigelig; identifikation med hjemmeboende børn hviler derfor i praksis udelukkende på forsikringsbetingelserne.
- 09 Hvor betingelserne udtrykkeligt undtager skade forvoldt af forsikringstagerens hjemmeboende barn, er det uden betydning, at forsikringstageren hverken vidste om eller havde samtykket i barnets kørsel – end ikke at forholdet var politianmeldt som tyveri.
- 10 Selskabet kan ikke lægge en bredere forståelse af »husstand« til grund end den, betingelserne selv angiver; uklarhed går ud over den, der har affattet vilkåret, jf. aftalelovens § 38 b.
- 11 Identifikation forudsætter, at der overhovedet foreligger en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed – svigter sikredes bevis herfor, nås identifikationsspørgsmålet aldrig.
- 12 Identifikation virker begge veje: selskabet må tåle identifikation med sin egen assurandørs viden.
- 13 Manglende identifikation afskærer også selskabets regres – det kan ikke via § 86, stk. 1, kræve den uskyldige medejers andel tilbage, blot fordi forsikringssummen gik til panthaverne.
- 14 Hverken § 19 eller § 85 er ændret, siden loven blev til på grundlag af lovforslaget fremsat 6. november 1929.

Den udbredte forveksling: § 19 er ikke identifikationsreglen – § 85

§ 1 er

Emnet omtales ofte som »identifikation efter FAL § 19«. Bestemmelsens ordlyd bærer ikke den betegnelse.

[Forsikringsaftaleloven § 19](#) lyder i sin helhed:

Stk. 1. Bestemmelserne i § 18 om bortfald eller begrænsning af selskabets ansvar finder ikke anvendelse, når den sikrede var under 14 år eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed, forbigående sindsforvirring eller lignende tilstand har manglet evnen til at handle fornuftsmæssigt.

Stk. 2. Det samme gælder, når den handling, hvorved forsikringsbegivenheden forårsages, foretages til afværgelse af skade på person eller ejendom under sådanne omstændigheder, at handlingen må anses som forsvarlig.

§ 19 er altså en **undtagelsesbestemmelse** til § 18: den fjerner dækningsbortfaldet, når skadevolderen manglede tilregnelighed eller handlede i en redningssituation. Den nævner hverken ægtefæller, samlevende, hjemmeboende børn eller husstande.

Den lovbestemte identifikationsregel findes i stedet i § 85, der i sin helhed lyder:

Reglerne i §§ 18 og 19 gælder også, hvis forsikringsbegivenheden fremkaldes af den sikrede med ham samlevende ægtefælle.

Sammenhængen forklarer forvekslingen: § 19 **indgår** i identifikationsreglen – men kun fordi § 85 henviser til den. Og virkningen er stik modsat den, betegnelsen antyder. § 19 *bevarer* dækningen: har den samlevende ægtefælle påsat branden under forbigående sindsforvirring, eller ødelagde ægtefællen det forsikrede for at afværge en større skade, slår identifikationen ikke igennem.

Grundstammen, som § 85 trækker over på ægtefællen, er § 18:

Stk. 1. Fremkalder den sikrede forsætligt forsikringsbegivenheden, har han ikke noget krav mod selskabet.

Stk. 2. Har han fremkaldt forsikringsbegivenheden ved en uagtsomhed, der under de foreliggende omstændigheder må betegnes som grov, skal det under hensyn til skyldgraden og omstændighederne i øvrigt afgøres, om erstatning skal ydes og i bekræftende fald med hvilket beløb. Ved livsforsikring og ansvarsforsikring hæfter selskabet dog fuldt ud.

Rigsadvokaten sammenfatter udgangspunktet i [Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om aktindsigt](#): »Efter forsikringsaftalelovens § 18, stk. 1, dækker forsikringen som udgangspunkt ikke skader forvoldt med forsæt.«

Bemærk sidste punktum i [§ 18, stk. 2](#): ved livsforsikring og ansvarsforsikring hæfter selskabet **fuldt ud** ved grov uagtsomhed. Identifikationsdiskussionen ved grov uagtsomhed har derfor reelt kun betydning for tings- og skadesforsikring – ikke for ansvarsforsikringens dækning af den sikrede selv.

LOV

[Forsikringsaftaleloven § 18, stk. 1-2](#)[Forsikringsaftaleloven § 19, stk. 1-2](#)[Forsikringsaftaleloven § 85](#)

§ 2 § 85's tre indbyggede grænser: ægtefælle, samliv og brandforsikring

§ 85 er formuleret snævert, og hver enkelt led er en selvstændig begrænsning.

1. »ægtefælle«. Bestemmelsen rammer ægtefællen – ikke samleveren, ikke det hjemmeboende barn, ikke den logerende, ikke lejerer, ikke en ven på besøg. Der er ingen lovhjemmel til at identificere den sikrede med disse personer.

2. »med ham samlevende«. Selv over for ægtefællen forudsætter § 85 faktisk samliv. Er samlivet ophævet, ophører bestemmelsens anvendelse efter sin egen ordlyd – uanset at ægteskabet formelt består. Det er dette led, der bærer den domstolspraksis, der gennemgås nedenfor.

3. Systematisk placering. § 85 står midt i lovens brandforsikringsregler. Nabobestemmelserne [§ 82](#) og [§ 83](#) definerer brandskadebegrebet og indboforsikringens dækning ved brand andetsteds, mens [§ 86](#) og [§ 87](#) regulerer panthaveres stilling i brandforsikret fast ejendom – § 87, stk. 3, henviser udtrykkeligt til »særlige love om bygningsbrandforsikring«.

Denne placering har praktisk betydning, og selskaberne handler efter den. I [AK 84866](#) (17. marts 2014) – en sag om en **familieforsikring** (Familiens Basisforsikring II) efter en påsat brand – påberåbte Tryk sig ikke § 85 direkte, men »identifikation mellem klageren og udlejer efter en **analogi** af forsikringsaftalelovens § 85«, idet parterne efter selskabets opfattelse måtte anses for samlevende. Selskabet behandlede altså selv § 85 som en bestemmelse, der uden for brandforsikringen kun kan bringes i anvendelse analogt.

Samme retsgrundlag går igen, hvor forholdet ligger tættere på § 85's kerne: i [AK 95544](#) (17. marts 2021) behandlede nævnet identifikationsspørgsmålet ved en ekskærestes brandstiftelse med netop [§ 18, stk. 1](#) og [§ 85](#) som retsgrundlag.

LOV

[Forsikringsaftaleloven § 18, stk. 1](#)[Forsikringsaftaleloven § 82](#)[Forsikringsaftaleloven § 83, stk. 1-2](#)[Forsikringsaftaleloven § 85](#)[Forsikringsaftaleloven § 87, stk. 3](#)

PRAKSIS	Ankenævnet for Forsikring · Forsikringsdækning ved ekskærestes brandstiftelse: Spørgsmål om identifikation efter forsikringsaftaleloven	17.03.2021
	Ankenævnet for Forsikring · Afvisning af dækning for brandskade på indbo grundet spørgsmål om samliv og forsætlig brandstiftelse	17.03.2014

§ 3 Loven er deklaratorisk – derfor er forsikringsbetingelserne den egentlige identifikationskilde

Nøglen til hele retsområdet er [§ 3](#):

Denne lovs bestemmelser kommer, for så vidt de ikke udtrykkeligt er erklæret for ufravigelige eller deres ufravigelighed følger af andre retsregler, kun til anvendelse, hvis ikke andet er udtrykkeligt aftalt eller må anses indeholdt i aftalen.

[§ 85](#) er **ikke** erklæret ufravigelig. Den kan derfor fraviges begge veje: forsikringsbetingelserne kan indskrænke identifikationen – og, langt hyppigere i praksis, udvide den til personkredse, loven ikke rammer.

De almindelige bemærkninger til det oprindelige lovforslag ([Folketingstidende 1929-30, tillæg A, sp. 1345](#)) redegør udtrykkeligt for den afvejning, der ligger bag:

Lovforslagets Bestemmelser er dels ufravigelige (præceptive), dels og for Størstedelens Vedkommende saadanne, der kan fraviges ved Parternes Aftale (deklaratoriske). Afgørelsen af, i hvilket Omfang Lovens Regler bør være ufravigelige, har beroet paa en Afvejelse af, til den ene Side ikke uden vægtige Grunde at gøre Indgreb i det i dansk Ret gældende Princip om Kontraktsfrihed, til den anden Side at træffe Bestemmelser til Værn for Forsikringstageren og den sikrede.

Lovgiver var samtidig fuldt bevidst om, hvilken funktion en deklaratorisk regel som [§ 85](#) så får:

Selv om Størstedelen af Lovforslagets Bestemmelser som nævnt er saadanne, der kan fraviges ved Parternes Aftale, har disse Bestemmelser dog den Betydning, at de ved at angive den almindelige Regel modvirker ubillige Bestemmelser i de enkelte Forsikringspolicer, og at de faar Gyldighed paa alle Omraader, hvor særlige Aftaler ikke maatte være truffet.

§ 85 er altså tænkt som en **normalregel**, der dels udfylder, hvor policen tier, dels udgør en målestok for, hvad der er »ubilligt« i policen. Loven blev til i nordisk samarbejde med kommissioner i Sverige, Norge og Finland, hvilket forklarer bestemmelsernes knappe, principielle form.

Aftalefriheden er dog ikke ubegrænset. Lovens ufravigelige værn omfatter navnlig:

- [§ 20](#): det kan ikke med retsvirkning aftales, at selskabet er fri for ansvar ved en uagtsomhed, der **ikke** kan betegnes som grov (dog med de udtrykkelige undtagelser for selvforskyldt beruselse og en afkortning på indtil 5 pct.).
- [§ 51, stk. 2](#): aftaler, der i videre omfang end § 51, stk. 1, fritager selskabet ved overtrædelse af sikkerhedsforskrifter, er uden retsvirkning.
- [§ 52, stk. 2](#): det kan ikke aftales, at »den sikredes eller andres« undladelse af at afværge skade skal have strengere virkninger end foreskrevet.

Bemærk i øvrigt, at [§ 51, stk. 1](#) rummer lovens *anden* identifikationsfigur: den knytter ikke an til familierelation, men til funktion – »den sikrede **eller nogen, hvem det påhviler at påse forskrifternes gennemførelse**«. Ved sikkerhedsforskrifter identificeres den sikrede altså med den, der har fået til opgave at håndhæve dem.

LOV

[Forsikringsaftaleloven § 3](#)[Forsikringsaftaleloven § 20](#)[Forsikringsaftaleloven § 51, stk. 1-2](#)[Forsikringsaftaleloven § 52, stk. 2](#)[Forsikringsaftaleloven § 85](#)

§ 4 Forarbejderne til § 19 – lavalder og tilregnelighed, ikke husstand

At § 19 ikke handler om identifikation, bekræftes af bestemmelsens forarbejder. Lov-historikken for [§ 19](#) indeholder én eneste række: den oprindelige affattelse, med bemærkninger fra lovforslaget fremsat 6. november 1929. Bemærkningen angår udelukkende aldersgrænsen og dens forhold til den erstatningsretlige lavalder:

Man har i 1ste Stykke forhøjet Aldersgrænsen „14 Aar“ til „15 Aar“, hvilken sidste Aldersgrænse ogsaa er afgørende med Hensyn til unge Personers Erstatningsansvar, jfr. herved § 63 i Lov om Umyndighed og Værgemaal af 30. Juni 1922. De øvrige Ændringer i samme Stykke er kun af redaktionel Art og bringer Formuleringen i Overensstemmelse med de Udtryk, der anvendes i fornævnte Lovs § 64.

Den gældende [§ 19, stk. 1](#) opererer ikke desto mindre med **under 14 år**. Uanset denne detalje er tankegangen entydig: § 19 spejler den almindelige erstatningsretlige tærskel for, hvornår et menneske overhovedet kan bebrejdes sin adfærd. Bestemmelsen er en **tilregnelighedsregel**, ikke en relationsregel.

Det samme gælder [§ 85](#), hvis lov-historik ligeledes kun rummer den oprindelige affattelse. **Hverken § 19 eller § 85 er ændret, siden loven blev til**. Retsstillingen på dette punkt har med andre ord ligget fast i knap et århundrede, og enhver udvikling er sket gennem forsikringsbetingelserne og gennem praksis – ikke gennem lovgivning.

Dette har en vigtig konsekvens for læsningen af § 19 i identifikationssammenhæng. Når [§ 85](#) trækker både § 18 og § 19 over på den samlevende ægtefælle, betyder det, at ægtefællens forhold skal bedømmes efter præcis samme målestok som den sikredes egne: var ægtefællen utilregnelig i § 19, stk. 1's forstand, eller handlede

ægtefællen forsvarligt for at afværge skade efter § 19, stk. 2, bortfalder dækningen ikke. § 19 er derfor i identifikationslæren en **beskyttelse af den sikrede**, ikke en byrde.

LOV

Forsikringsaftaleloven § 18

Forsikringsaftaleloven § 19, stk. 1-2

Forsikringsaftaleloven § 85

§ 5 Domstolenes hovedregel: identifikation kun hvor »særlige grunde taler derfor« (BS-3071/2003-VLR)

Den centrale danske afgørelse om identifikation mellem flere sikrede er Vestre Landsrets dom af 30. november 2004, [BS-3071/2003-VLR](#).

Faktum. To ægtefæller ejede et hus i lige sameje. Samlivet blev ophævet i november 1999, og parterne blev separeret ved dom i februar 2000. Den 30. marts 2000 satte den ene ægtefælle forsætligt ild til huset. Topdanmark udbetalte forsikringsydelsen direkte til panthaverne og rejste derefter regreskrav mod den **uskyldige** medejers på 551.675,27 kr.

Retsgrundlaget. Landsretten tog udgangspunkt i samspillet mellem § 18 og definitionen af den sikrede:

Det følger af forsikringsaftalelovens § 18, stk. 1, at den sikrede ikke har noget krav mod forsikringsselskabet, hvis han har fremkaldt forsikringsbegivenheden forsætligt. Det følger endvidere af forsikringsaftalelovens § 2, stk. 3, at der ved "den sikrede" forstås den, som har ret til forsikringsydelsen, hvis denne kommer til udbetaling.

Hovedreglen. Herefter formulerede landsretten den sætning, der bærer hele retsområdet:

Uanset dette må det antages, at der i et tilfælde som det foreliggende, hvor der er flere sikrede personer, alene sker identifikation mellem den af de sikrede, der forsætligt fremkalder forsikringsbegivenheden, og den eller de øvrige sikrede personer, såfremt særlige grunde taler derfor.

Udgangspunktet er altså **ingen identifikation**. Hver sikret bedømmes på sin egen adfærd, jf. § 2, stk. 3, og identifikation er undtagelsen, der kræver positiv begrundelse.

Subsumptionen. Landsretten fandt ingen sådanne særlige grunde:

Under hensyn til, at Appellindstævnte 2 og Appellindstævnte 1 havde ophævet samlivet i november 1999, og at de var blevet separeret ved dom i februar 2000, foreligger der ikke særlige grunde, der taler for at identificere Appellindstævnte 2 med Appellindstævnte 1 der den 30. marts 2000 forsætligt satte ild på det hus, som Appellindstævnte 2 og Appellindstævnte 1 ejede i lige sameje, og derved fremkaldte forsikringsbegivenheden.

Instans	Afgørelse	Dato
Retten i Kolding (BS 4-102/2003)	Frifandt den fraseparerede ægtefælle for regreskravet	15. december 2003
Vestre Landsret (BS-3071/2003-VLR)	Stadfæstede – ingen identifikation, intet regres	30. november 2004

Topdanmark blev pålagt at betale 42.000 kr. i sagsomkostninger til statskassen for landsretten.

Bemærk, at landsretten **ikke** anvendte § 85 direkte. Det var heller ikke nødvendigt: samlivet var ophævet, og § 85 forudsætter en »med ham samlevende ægtefælle«. Dommen udfylder derfor netop det rum, § 85 lader stå åbent – og gør det med en hovedregel, der læner sig mod den sikrede.

LOV

Forsikringsaftaleloven § 2, stk. 3

Forsikringsaftaleloven § 18, stk. 1

Forsikringsaftaleloven § 85

PRAKSIS

Landsretten · Dom om regreskrav efter brandstiftelse i forsikringssag

30.11.2004

§ 6 Samlivets ophør er det tungeste enkeltmoment

På tværs af materialet er samlivsstatus det moment, der oftest afgør identifikationsspørgsmålet – og det er ikke tilfældigt. Det følger direkte af § 85's ordlyd (»med ham **samlevende** ægtefælle«) og genfindes som det bærende hensyn i BS-3071/2003-VLR, hvor både samlivsophævelsen (november 1999) og separationen (februar 2000) blev fremhævet.

Parterne argumenterer da også konsekvent på denne akse:

- I AK 84866 stod hele sagen på, om klageren og husets ejer var samlevende. Selskabet pegede på, at ejeren havde omtalt klageren som sin »samlever« over for taksator, at parterne havde et betydeligt økonomisk interessefællesskab (ejeren havde købt klagerens hus for at redde det fra tvangsauktion), og at de benyttede samme advokat. Klageren pegede omvendt på, at parterne havde **hver sin** indboforsikring, at handlen skete på markedsvilkår, og at begge havde haft andre kærester i perioden.
- I AK 98263 (30. november 2022) anførte klagerens advokat udtrykkeligt, at »samlivet var ophævet, og at de boede på hver sin etage, hvorfor førerens eventuelle forsæt ikke burde ramme klageren«, jf. § 18.

De momenter, parter og nævn faktisk vejer, tegner et genkendeligt mønster:

- Formel status** – separation eller skilsmisse taler stærkt imod identifikation.
- Faktisk boligfællesskab** – fælles adresse, eller omvendt separate etager/husstande.
- Økonomisk interessefællesskab** – sameje, fælles lån, kaution, indbyrdes handler.
- Forsikringsteknisk adskillelse** – at parterne har tegnet hver sin police, trækker mod selvstændig bedømmelse.
- Parternes egne betegnelser** – hvad de har kaldt relationen over for taksator, politi og myndigheder.

Det skal understreges, at ingen af disse ankenævnsager blev afgjort *på* identifikationsspørgsmålet – se afsnittet om bevisbyrde nedenfor. Deres værdi ligger i at vise, hvilke momenter der reelt bringes i spil.

LOV

Forsikringsaftaleloven § 18

Forsikringsaftaleloven § 85

PRAKSIS

Landsretten · Dom om regreskrav efter brandstiftelse i forsikringssag

30.11.2004

Ankenævnet for Forsikring · Afslag på kaskodækning ved totalskade grundet tvivl om hændelsesforløbet og førerens identitet

30.11.2022

Ankenævnet for Forsikring · Afvisning af dækning for brandskade på indbo grundet spørgsmål om samliv og forsætlig brandstiftelse

17.03.2014

§ 7 Hjemmeboende børn: identifikationen står i policen, ikke i loven

Her ligger emnets praktisk vigtigste indsigt. **Der findes ingen lovhjemmel til at identificere forsikringstageren med sit hjemmeboende barn.** § 85 nævner kun ægtefællen. Alligevel er identifikation med hjemmeboende børn dagligdag i bilforsikring – fordi den står i forsikringsbetingelserne, og fordi § 3 tillader det.

AK 93569 (4. september 2019) illustrerer mekanikken skarpt. Forsikringstagerens barn under 18 år og uden kørekort skaffede sig adgang til forældrenes aflåste soveværelse, tog bilens reservenøgle, kørte ud uden forældrenes viden, kørte 120-140 km/t, mistede herredømmet og totalskadede bilen. Forholdet blev anmeldt til politiet som **tyveri**. Forældrene havde efter afhøringsrapporten aktivt forsøgt at gemme bilnøglerne.

GF-Forsikring afviste under henvisning til betingelsernes punkt 17.1.14 og 17.1.16. Punkt 17.1.14 undtager:

skade sket mens bilen blev ført af en person, der ikke havde lovbefalet kørekort, medmindre det godtgøres, at skaden ikke skyldes mangel på kørefærdighed

Punkt 17.1.16 indeholder derefter en »redningsklausul« for den uvidende forsikringstager – med en udtrykkelig modundtagelse:

Forsikringstager er dækket i skadetilfældene nævnt under punkterne 17.1.12 til og med 17.1.15, hvis forsikringstager ikke var fører af bilen og ikke vidste, at der forelå omstændigheder som beskrevet. Det er en forudsætning, at forsikringstagerens manglende viden om forhold nævnt under punkterne 17.1.12 til og med 17.1.15 ikke skyldes grov uagtsomhed. Forsikringstager er ikke dækket i følgende tilfælde: ... Når forsikringstagers hjemmeboende børn, eller superelitebarn, var fører

Selskabet gjorde gældende, at klageren »i den konkrete situation må tåle identifikation med klagers barn«, og at manglende viden ikke ændrede noget. Nævnet gav ikke klageren medhold:

Klageren får ikke medhold i sagen. Ankenævnet finder, at klageren ikke har bevist, at skaden ikke skyldes barnets mangel på kørefærdighed. Nævnet kan ikke kritisere selskabets afgørelse, da bilen blev ført af klagerens hjemmeboende barn, der ikke havde lovbefalet kørekort. I en sådan situation er det uden betydning, at klageren ikke var vidende om forholdet, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 17.1.14 og 17.1.16.

Tre pointer fortjener at stå tydeligt:

1. **Identifikationen er aftalt, ikke lovbestemt.** Havde policen tiet, ville § 85 ikke kunne bære resultatet – bestemmelsen rammer ikke børn.
2. **Forsikringstagerens egen uskyld er irrelevant.** Nøglen var gemt, døren aflåst, forholdet politianmeldt som tyveri – og det hjalp ikke. Klausulen er objektiv.
3. **Praksis er konsolideret.** Selskabet henviste til en række tidligere nævnskendelser (AK38403, AK48827, AK74000, AK78254 og AK86673), hvilket viser en langvarig og fast linje.

Sagstypen er fortsat levende: AK 104107 (17. december 2025) angår igen kaskodækning ved en mindreårigs brugstyveri af bil uden førerret.

For rådgiveren er konsekvensen klar: **spørgsmålet er ikke, hvad forsikringsaftaleloven siger om hjemmeboende børn – den siger intet. Spørgsmålet er, hvad policens undtagelseskatalog siger, og om vilkåret holder over for § 20.**

PRAKSIS	Ankenævnet for Forsikring · Kaskodækning ved mindreårig barns brugstyveri af bil uden førerret	17.12.2025
	Ankenævnet for Forsikring · Afvisning af dækning for totalskadet bil efter tyveri og kørsel uden kørekort af hjemmeboende barn	04.09.2019

§ 8 Hvem er overhovedet »sikret«? Husstandens ydre grænse

Identifikation forudsætter, at der er flere sikrede at identificere. Derfor er det logisk første spørgsmål altid: hvem er sikret under policen?

Lovens svar er funktionelt, ikke relationelt. Efter § 2, stk. 3 er den sikrede »den, som, hvis en forsikringsydelse kommer til udbetaling, har ret til ydelsen«. § 57, stk. 1 supplerer: »Når forsikringsbegivenheden indtræder, tilkommer retten til erstatning den, hvis interesse forsikringen skal dække, selv om han ikke har fået meddelelse om forsikringen.« Og § 54, stk. 1 bestemmer, at en tingsforsikring uden angivelse af nogen bestemt interesse anses tegnet til fordel for **enhver**, der som ejer, panthaver eller indehaver af anden tinglig ret – eller fordi han bærer faren for tingen – vil lide tab.

Det er denne interessebaserede tilgang, der gør BS-3071/2003-VLR mulig: to samejere er to sikrede, hver med sin egen interesse og sit eget krav.

Kredsen kan være snævrere, end klageren tror. I AK 98512 (16. november 2022) fastslog nævnet, at sikrede under en ejerskifteforsikring alene er forsikringstageren i egenskab af køber og ejer – lejere er **ikke** medforsikrede:

Ejerskifteforsikringen dækker ikke tabte lejeindtægter eller omkostninger forbundet med lejernes fraflytning/genhusning. Nævnet henviser i den forbindelse til sine tidligere afgørelser i sagerne 97103, 82876, 80511, 79104 og 60659.

Og selskabet må ikke udvide »husstand« efterfølgende. AK 95787 (17. februar 2021) er principiel for begrebets afgrænsning. If havde ved tegningen spurgt, om »din eller nogen i husstanden« havde fået præmie eller selvrisko sat op, men havde ikke defineret »husstand«. Da klageren havde undladt at oplyse om en **søskendes** forsikringsforhold – klageren boede til leje hos søskenden – opsagde If forsikringen med tilbagevirkende kraft efter § 6.

Nævnet gav klageren medhold. Da selskabet ikke havde fastlagt begrebet ved tegningen, kunne det ikke efterfølgende lægge en bredere definition til grund end den, betingelserne selv angav – »personer som bor fast på din adresse« – i overensstemmelse med princippet om, at uklare vilkår fortolkes imod den, der har affattet dem, jf. **aftaleloven § 38 b**. Nævnet lagde vægt på, at betingelserne udtrykkeligt bestemte, at »Forsikringen omfatter ikke logerende og lejere«, og at søskenden derfor faldt uden for.

Det fører til en anvendelig tommelfingerregel: **hvis selskabet vil identificere bredt, skal det definere bredt – og gøre det på forhånd.** Et udefineret »husstand«-begreb i tegningsmaterialet kan ikke efterrationaliseres, når skaden er sket.

LOV	Aftaleloven § 38b	Forsikringsaftaleloven § 2, stk. 3	Forsikringsaftaleloven § 6
	Forsikringsaftaleloven § 54, stk. 1	Forsikringsaftaleloven § 57, stk. 1	

PRAKSIS	Landsretten · Dom om regreskrav efter brandstiftelse i forsikringssag	30.11.2004
	Ankenævnet for Forsikring · Afslag på dækning af genhusning af lejere og tabt lejeindtægt under ejerskifteforsikring	16.11.2022

Ankenævnet for Forsikring · If Skadeforsikring: Opsigelse af rejseforsikring grundet urigtige oplysninger om husstandens forsikringsforhold

17.02.2021

Identifikation uden for husstanden – organisatorisk og i selskabets egen retning

Identifikationstanken er ikke reserveret til familierelationer. To varianter fortjener omtale, fordi de viser figurens egentlige logik.

Organisatorisk identifikation. I [AK 85416](#) (8. september 2014) fik et bestyrelsesmedlem i en andelsboligforening sin bil beskadiget af sne, der faldt ned fra foreningens tag. Han anmeldte kravet under foreningens husejeransvarsforsikring. Codan afviste under henvisning til identifikation og anførte, at identifikation er »en almindelig grundsætning i dansk erstatnings- og forsikringsret, som sikrer, at en skadevolder ikke kan blive holdt ansvarlig over for sig selv«. Selskabets kernebetragtning:

Det mulige erstatningsansvar, der kunne påhvile andelsboligforeningen for manglende agtpågivenhed i forhold til risikoen for nedstyrtning af sne og is fra taget, reelt påhviler bestyrelsesmedlemmerne, som dem der har mulighed for konkret at sikre, at der ikke sker nedstyrtninger eller, at der advares herimod.

Nævnet tiltrådte:

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet ikke at kunne kritisere, at selskabet har afvist dækning af skaden på bilen i henhold til husejeransvarsforsikringen med henvisning til, at der skal ske identifikation mellem skadelidte (bestyrelsesmedlemmet) og skadevolderen (andelsboligforeningen). Nævnet har herved bl.a. lagt vægt på, at spørgsmålet om bestyrelsen - som J. S. er medlem af - har forsømt sine pligter, er afgørende for andelsboligforeningens mulige erstatningsansvar.

At bestyrelsesarbejdet var frivilligt og ulønnet, ændrede intet. Det bærende var **funktionen**: skadelidte tilhørte netop den personkreds, hvis agtpågivenhed afgjorde ansvaret. Det er samme funktionelle logik som i [§ 51, stk. 1](#) om den, »hvem det påhviler at påse forskrifternes gennemførelse«.

Identifikation den anden vej. Figuren binder også selskabet. I [AK 92515](#) (23. januar 2019) havde selskabets egen assurandør gennemgået kundens fulde skadeshistorik på det tidligere selskabs hjemmeside og selv sagt, at det var nok at notere to skader. Da selskabet senere opsgav forsikringerne med tilbagevirkende kraft for urigtige risikooplysninger, udtalte nævnet:

Da selskabet må tåle identifikation med assurandøren, har selskabet således siden tegningen været klar over opsigelse og skadeshistorik i tidligere forsikringsselskab.

Klageren fik fuldt medhold. Afgørelsen er et sundt korrektiv: identifikation er et **tosidet** redskab, ikke blot et selskabsforsvar.

LOV

[Forsikringsaftaleloven § 6, stk. 1](#)

[Forsikringsaftaleloven § 51, stk. 1](#)

PRAKSIS

Ankenævnet for Forsikring · Sag om opsigelse af forsikringer efter anmeldt skade grundet manglende oplysninger om skadeshistorik og tidligere opsigelse

23.01.2019

Ankenævnet for Forsikring · Sag om afvisning af dækning på husejeransvarsforsikring grundet identifikation mellem skadelidt bestyrelsesmedlem og skadevoldende andelsboligforening

08.09.2014

Bevisbyrden kommer først – identifikationsspørgsmålet nås ofte aldrig

§ 10

Et markant træk ved materialet er, hvor sjældent identifikationsspørgsmålet faktisk bliver afgjort. Sikrede skal først løfte bevisbyrden for, at der overhovedet foreligger en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed. Gør han ikke det, er identifikation uden betydning.

Nævnet afstår ved bevistvivl. I [AK 84866](#) kunne nævnet hverken afgøre, om relationen havde en sådan karakter, at identifikation kom på tale, eller om der var handlet forsætligt eller groft uagtsomt:

Nævnet finder, at der til en afgørelse af sagen må kræves en nærmere bevisførelse, herunder parts- og vidneforklaringer, som ikke kan ske for nævnet, men som må foretages for domstolene.

Det er en systematisk begrænsning: identifikationssager er bevistunge og handler om samlivets faktiske karakter, økonomiske motiver og forsæt – netop det, en skriftlig nævnsbehandling ikke kan afklare.

Identifikationstvister hører hjemme ved domstolene.

Selskabet vinder på bevis, ikke på identifikation. I [AK 98263](#) var der skiftende forklaringer om, hvem der havde ført bilen, om årsagen var et rådyr eller en traktor, og om tidspunktet – sammenholdt med teledata, der modsagde førerens forklaring, udlæg i klagerens bil for førerens gæld og fælles lån. Nævnet nåede aldrig identifikationen:

Efter en samlet vurdering finder nævnet, at der er en sådan uklarhed om skadesituationen, skadetidspunktet og hvem der førte bilen, at nævnet ikke har grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning...

Samme mønster ses i [AK 101076](#) (27. november 2024), hvor Topdanmark afviste dækning for et anmeldt indbrudstyveri, fordi klageren ikke havde sandsynliggjort en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed.

Det praktiske råd følger heraf: i sager om en medforsikrets forsætlige adfærd bør man forvente, at selskabet fører sagen på **to spor** – primært bevistvivl om selve begivenheden, sekundært identifikation. Det første spor er ofte det stærkeste for selskabet, fordi bevisbyrden ligger hos sikrede.

LOV

[Forsikringsaftaleloven § 18, stk. 1](#)

PRAKSIS

Ankenævnet for Forsikring · Topdanmark Forsikring A/S – Afvisning af dækning for indbrudstyveri grundet manglende bevis for forsikringsbegivenhed 27.11.2024

Ankenævnet for Forsikring · Afslag på kaskodækning ved totalskade grundet tvivl om hændelsesforløbet og førerens identitet 30.11.2022

Ankenævnet for Forsikring · Afvisning af dækning for brandskade på indbo grundet spørgsmål om samliv og forsætlig brandstiftelse 17.03.2014

Regres og panthaverens stilling – identifikationens økonomiske bagside

§ 11

Identifikationsspørgsmålet får ofte først praktisk betydning i regresleddet, fordi panthaveren typisk får pengene, mens tvisten står mellem selskabet og den uskyldige medejer.

[§ 86, stk. 1](#) beskytter panthaveren i forsikret fast ejendom:

Er en forsikret fast ejendom pantsat, kan panthaveren, selv om selskabets ansvar overfor ejeren bortfalder i medfør af §§ 4, 6 og 50, 2det stykke, dog kræve dækning i den erstatning, som ellers ville være kommet til udbetaling, for så vidt han ikke kan opnå fyldestgørelse af pantet eller af skyldnerens øvrige formue. I det omfang, i hvilket selskabet har betalt erstatning til panthaveren, indtræder det i dennes ret mod ejeren.

Det var netop denne indtrædelsesret, Topdanmark forsøgte at bruge i [BS-3071/2003-VLR](#). Argumentet var elegant: ved at indfri pantebrevene havde selskabet frigjort den uskyldige medejer for hendes personlige hæftelse, og den berigelse måtte kunne kræves tilbage. Landsretten afviste:

Appelindstævnte 2 ville således have haft ret til at få udbetalt sin andel af forsikringsydelsen, hvis ikke ejendommen havde været pantsat. Ved udbetalingen fra Topdanmark til panthaverne blev Appelindstævnte 2 frigjort for hele sin hæftelse i henhold til pantebrevene. Under hensyn til formålet med at have en brandforsikring, og da der som ovenfor anført ikke er grundlag for at identificere Appelindstævnte 2 med Appelindstævnte 1 kan denne omstændighed imidlertid ikke begrunde, at Topdanmark i henhold til Forsikringsaftalelovens § 86, stk. 1, kan gøre et regreskrav gældende over for Appelindstævnte 2 i anledning af, at Topdanmark har indfriet pantebrevene.

To bærende hensyn: **formålet med at have en brandforsikring**, og den manglende identifikation. Havde den uskyldige medejer fået sin andel udbetalt kontant i en upantsat ejendom, havde hun beholdt den. At pantet dirigerede pengene til panthaverne i stedet, må ikke vende resultatet på hovedet.

Afgørelsen har en tydelig rækkevidde: **er identifikationen afvist på dækningssiden, er den også afvist på regressiden**. Selskabet kan ikke via [§ 86, stk. 1](#) genindføre en identifikation, det ikke kunne opnå efter [§ 18](#) og [§ 85](#).

Bemærk i øvrigt, at [§ 86, stk. 1](#) efter sin ordlyd værner panthaveren mod bortfald i medfør af §§ 4, 6 og 50, 2. stk. – **ikke** mod bortfald efter [§ 18](#). Og [§ 87, stk. 2](#) præciserer, at [§ 51, 1. stk.](#), om sikkerhedsforskrifter kun kan påberåbes over for panthaveren, når denne selv er skyld i, at pålægget ikke er overholdt – endnu et udslag af, at loven som udgangspunkt afviser at lade én persons forsømmelse ramme en anden.

LOV

[Forsikringsaftaleloven § 18](#)[Forsikringsaftaleloven § 85](#)[Forsikringsaftaleloven § 86, stk. 1](#)[Forsikringsaftaleloven § 87, stk. 2](#)PRAKSIS **Landsretten** · Dom om regreskrav efter brandstiftelse i forsikringssag

30.11.2004

§ 12 Sammenfatning, checkliste og afgrænsning

Retsgrundlaget i rigtig rækkefølge. Den, der skal vurdere en identifikationssag, bør spørge i denne orden:

1. **Er der en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed?** Sikrede har bevisbyrden. Svinger beviset, er alt andet uden betydning – jf. [AK 98263](#).
2. **Hvem er sikret?** [§ 2, stk. 3](#), [§ 54, stk. 1](#) og [§ 57, stk. 1](#) – interessen, ikke relationen, afgør. Lejere og logerende er typisk ikke medforsikrede, jf. [AK 98512](#).
3. **Hvad siger policen?** Fordi loven efter [§ 3](#) er deklaratorisk, er betingelserne den primære identifikationskilde – særligt for hjemmeboende børn, jf. [AK 93569](#). Er vilkåret uklart, fortolkes det mod selskabet, jf. [AK 95787](#).
4. **Holder vilkåret?** [§ 20](#), [§ 51, stk. 2](#) og [§ 52, stk. 2](#) sætter de ufravigelige grænser.
- 5.

Rækker § 85? Kun hvis skadevolderen er den sikredes **samlevende ægtefælle** – og uden for brandforsikring kun analogt, jf. [AK 84866](#).

6. **Slår § 19 igennem?** Via § 85's henvisning bevares dækningen, hvis ægtefællen var utilregnelig eller handlede forsvarligt for at afværge skade.
7. **Foreligger der »særlige grunde«?** Uden for § 85 er dette hovedreglen, jf. [BS-3071/2003-VLR](#) – og udgangspunktet er, at de ikke gør.
8. **Og på regressiden?** Ingen identifikation på dækningssiden betyder ingen identifikation efter [§ 86, stk. 1](#).

Den overordnede konklusion. Dansk ret er tilbageholdende med identifikation. Loven rummer kun to lovbestemte figurer – [§ 85](#) (samlevende ægtefælle, i brandforsikringsreglerne) og [§ 51, stk. 1](#) (den, der skal påse sikkerhedsforskrifter) – og domstolene kræver derudover »særlige grunde«. Den brede identifikation, forsikringstagere møder i praksis, er **aftalt**, ikke lovbestemt. Det er derfor policens undtagelseskatalog, ikke lovteksten, der afgør de fleste sager.

Retskildebilledet er tyndt – og det er i sig selv en pointe. Identifikation er ikke reguleret i bekendtgørelser, og der findes ingen ministeriel vejledning om FAL's identifikationsregler. Bestemmelserne er aldrig ændret. Området styres af 1930-lovens knappe ordlyd, af forsikringsbetingelserne og af en meget begrænset domspraksis. Netop derfor bærer [BS-3071/2003-VLR](#) uforholdsmæssigt meget vægt.

Afgrænsning. Denne oversigt angår **andres** adfærd. Hvor det er forsikringstageren eller den sikrede **selv**, der har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, er der intet at identificere – så gælder [§ 18](#) og [§ 20](#) direkte. Se herom [praksisoversigten om forsæt og grov uagtsomhed i ansvarsforsikring](#). Et eksempel på skellet er [AK 100814](#) (17. april 2024), hvor kaskodækning blev afvist efter et færdselsuheld under kapkørsel – dér var det klageren selv, der havde ført bilen, og identifikationsspørgsmålet opstod ikke.

En sidste advarsel om betegnelsen. Bliver du mødt med en henvisning til »identifikation efter FAL § 19«, så læs bestemmelsen. § 19 fjerner ikke dækning – den bevarer den.

LOV

[Forsikringsaftaleloven § 3](#)[Forsikringsaftaleloven § 18](#)[Forsikringsaftaleloven § 19, stk. 1-2](#)[Forsikringsaftaleloven § 20](#)[Forsikringsaftaleloven § 51, stk. 1-2](#)[Forsikringsaftaleloven § 85](#)[Forsikringsaftaleloven § 86, stk. 1](#)

PRAKSIS

Landsretten · Dom om regreskrav efter brandstiftelse i forsikringssag	30.11.2004
Ankenævnet for Forsikring · Afslag på kaskodækning ved færdselsuheld grundet grov uagtsomhed og kapkørsel	17.04.2024
Ankenævnet for Forsikring · Afslag på kaskodækning ved totalskade grundet tvivl om hændelsesforløbet og førerens identitet	30.11.2022
Ankenævnet for Forsikring · Afslag på dækning af genhusning af lejere og tabt lejeindtægt under ejerskifteforsikring	16.11.2022
Ankenævnet for Forsikring · If Skadeforsikring: Opsigelse af rejseforsikring grundet urigtige oplysninger om husstandens forsikringsforhold	17.02.2021
Ankenævnet for Forsikring · Afvisning af dækning for totalskaden bil efter tyveri og kørsel uden kørekort af hjemmeboende barn	04.09.2019
Ankenævnet for Forsikring · Afvisning af dækning for brandskade på indbo grundet spørgsmål om samliv og forsætlig brandstiftelse	17.03.2014

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Forsikringsaftaleloven § 2	stk. 3	Forsikringsaftaleloven § 3	
Forsikringsaftaleloven § 18	stk. 1-2	Forsikringsaftaleloven § 19	stk. 1-2
Forsikringsaftaleloven § 85		Forsikringsaftaleloven § 86	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

12 afgørelser

LANDSRETTE · ANKEINSTANS		1
30.11.2004	Dom om regreskrav efter brandstiftelse i forsikringssag	5003-6023
ANKENÆVNET FOR FORSIKRING · NÆVN / KLAGEINSTANS		11
17.12.2025	Kaskodækning ved mindreårig barns brugstyveri af bil uden førerret	104107
27.11.2024	Topdanmark Forsikring A/S – Afvisning af dækning for indbrudstyveri grundet manglende bevis for forsikringsbegivenhed	101076
17.04.2024	Afslag på kaskodækning ved færdselsuheld grundet grov uagtsomhed og kapkørsel	100814
30.11.2022	Afslag på kaskodækning ved totalskade grundet tvivl om hændelsesforløbet og førerens identitet	98263
16.11.2022	Afslag på dækning af genhusning af lejere og tabt lejeindtægt under ejerskifteforsikring	98512
17.03.2021	Forsikringsdækning ved ekskærestes brandstiftelse: Spørgsmål om identifikation efter forsikringsaftaleloven	95544
17.02.2021	If Skadeforsikring: Opsigelse af rejseforsikring grundet urigtige oplysninger om husstandens forsikringsforhold	95787
04.09.2019	Afvisning af dækning for totalskadede bil efter tyveri og kørsel uden kørekort af hjemmeboende barn	93569
23.01.2019	Sag om opsigelse af forsikringer efter anmeldt skade grundet manglende oplysninger om skadeshistorik og tidligere opsigelse	92515
08.09.2014	Sag om afvisning af dækning på husejeransvarsforsikring grundet identifikation mellem skadelidt bestyrelsesmedlem og skadevoldende andelsboligforening	85416
17.03.2014	Afvisning af dækning for brandskade på indbo grundet spørgsmål om samliv og forsætlig brandstiftelse	84866